

Budgetunderlag 2023–2025

2022-02-24

Dnr: STY 2022–1

Innehåll

1	Tullverkets finansiella läge	6
1.1	Utfall 2021	8
1.2	Finansieringsöversikt	8
1.2.1	Ramanslag	8
1.2.2	Intäkter som disponeras	9
1.2.3	Intäkter som inte disponeras	9
2	Förändringar i verksamheten med krav på finansiering	10
2.1	Genomförandet av tullkodexen	10
2.1.1	Bakgrund	10
2.1.2	Tullverkets behov av digitalisering	11
2.1.3	Vad har Tullverket genomfört?	11
2.1.4	Vad har Tullverket kvar att genomföra?	12
2.1.5	Anmälan om ankomst av transportmedel och varor samt tillfällig lagring	13
2.1.6	Import, export och transit	13
2.1.7	Centraliserad klarering	14
2.1.8	Importkontrollsystemet ICS2	14
2.1.9	Uppbördssatsningen, uppbörd och garantier	16
2.1.10	Uppgradera befintliga systemstöd	16
2.1.11	Centrala systemstöd	17
2.1.12	Ekonomiska konsekvenser av genomförandet av tullkodexen	17
2.1.13	Handlingsplanen för att ta tullunionen vidare (Customs Union Action Plan)	18
2.2	Datadriven analys	19
2.3	Förstärkta kontrollfaciliteter längs våra gränser	19
2.4	Teknisk utrustning	20
2.5	Utbyte av samtliga hundfordon	22
2.6	Miljö och hälsa	22
2.7	Säkerhet	22
2.8	Förändringar i lagar eller förordningar som kan ge ekonomiska konsekvenser	23
2.8.1	Tullbefogenhetsutredningen	23
2.8.2	Förordning om inrättande av en miljö med en enda kontaktpunkt för tullen i EU	23
2.8.3	Enhetlig och effektiv marknadskontroll	24
2.8.4	Åtgärder i gränsnära områden	25
2.8.5	Skydd av arter – vårt gemensamma ansvar	25
2.8.6	Snabbare lagföring – ett snabbförfarande i brottmål	25
2.8.7	Kontroller på väg	26
2.8.8	Skatt på engångsartiklar	26
2.8.9	Tydligare reglering av hampa	26
2.8.10	Ändringar i smugglingslagen – ökade befogenheter att ingripa mot brott	27
2.8.11	CBAM – ny koldioxidskatt	27
2.9	Ökade pensionskostnader	27
2.10	Justering av anvisat anslag 2025	27
2.11	Sammanställning av finansieringsbehov	28
3	Behov av krediter och bemyndiganden	28
3.1	Behov av kredit på räntekontot år 2023–2025	28
3.2	Behov av anslagskredit år 2023–2025	29

3.3	Behov av bemyndiganden år 2023–2025	29
4	Investeringsmedel	29
4.1	Behov av investeringsmedel	29

Regeringen
Finansdepartementet

Budgetunderlaget för Tullverket räkenskapsåren 2023–2025

I enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag lämnar Tullverket budgetunderlag för räkenskapsåren 2023–2025.

Budgetunderlaget omfattar anslag 1:2, Tullverket (ramanslag), inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Tullverket lämnar samtidigt i enlighet med 18c § författningssamlingsförordningen (1976:725) förteckningar över gällande författningar och allmänna råd som har beslutats av Tullverket.

Tullverket äskar

- att Tullverkets anslag utökas med 76 100 tkr för 2023, med 46 500 tkr för 2024 och med 295 300 tkr för 2025 utöver föreslagen ram.
- att Tullverkets låneram höjs till 676 000 tkr för 2023, 796 000 tkr för 2024 och 873 000 tkr för 2025.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit sakkunniga Ida Holm och Petra Olsson.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Petra Olsson

Sändlista

Finansdepartementet
Ekonomistyrningsverket
Riksdagens utredningstjänst
Riksrevisionen
Statskontoret
Justitiedepartementet
Försvarsdepartementet
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

1 Tullverkets finansiella läge

Tullverket har två primära verksamhetsområden, som innebär att

- övervaka och kontrollera trafiken så att in- och utförselbestämmelser efterlevs och i samband med detta förhindra och motverka brottslighet
- fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter.

Inom dessa områden ser vi just nu en samhällsutveckling med ökad kriminalitet, ett ökat antal tulldeklarationer och en ökad belastning på post- och kurirflödet. Allt detta får stor påverkan på våra möjligheter att genomföra vårt uppdrag.

Det finns en tydlig koppling mellan narkotikahandeln, den organiserade brottsligheten och det ökade antalet skjutningar i kriminella miljöer i Sverige. Tullverket har en viktig roll i detta genom att vi stoppar narkotika, vapen och andra olagliga varor vid gränsen för att förhindra att de kommer ut på gatorna. Varje resursförstärkning av medarbetare på Tullverket leder till förbättrade resultat, exempelvis genom att vi beslagtar mer farliga varor eller ökar vår närvaro på gränsen under fler av dygnets timmar. Utifrån rapporten *Narkotikamarknader* som Brottsförebyggande rådet publicerade i maj 2021 kan vi också konstatera vikten av att Tullverket kan göra fler kontroller och på så sätt stoppa varor kopplade till organiserad brottslighet redan vid gränsen. Ett exempel på detta är att öka kapaciteten för den tekniska utrustningen, såsom skannrar, för att kunna välja ut vilka lastbilar och containrar som behöver kontrolleras i det tunga godsflödet. Detta flöde är enormt, under perioden januari–september 2021 lossades till exempel cirka 13 miljoner ton gods i svenska hamnar.

Totalt sett ökade antalet kontroller med 13 procent under 2021 jämfört med 2020, vilket är en direkt effekt av att vi blir fler medarbetare och att vi hela tiden arbetar med att effektivisera våra arbetssätt. Kontrollerna ger också goda resultat – under 2021 ökade exempelvis beslagen av kokain med 21 procent och beslagen av explosiva varor¹ mer än fördubblades jämfört med året innan. Samhällsnyttan för 2021 uppgick till 3,5 miljarder kronor, vilket är den högsta nivån på 10 år. Detta visar vikten av Tullverkets kontroller.

Under 2021 ökade antalet import- och exportdeklarationer med 57 procent. Detta beror till viss del på att handeln med Storbritannien numera hanteras som med övriga länder utanför EU. Att flödena ökar innebär inte bara att det är ett större flöde att kontrollera utan även att Tullverket behöver se till att det legala flödet går så smidigt som möjligt. Det ska vara enkelt att deklarera import och export. Vi ser också en utveckling i samhället där fler och fler väljer att handla via internet i stället för i fysiska butiker, bland annat på grund av pandemin. En ökad e-handel leder till en ökad belastning på Tullverket. Även om en del av deklarationerna hanteras automatiserat blir det ett större flöde för Tullverket att

¹ Till stor del så kallade bangers och andra pyrotekniska artiklar.

kontrollera och det är av stor vikt att vi har tillräckligt många medarbetare för att möta den ökade mängden.

Vi arbetar hela tiden med att effektivisera våra arbetssätt. En del i det arbetet är att Tullverket har implementerat en ny organisation som till stor del bygger på nya inriktningar i kontroll- och underrättelseverksamheten. Huvudfokuset i dessa inriktningar är att Tullverket ska stärka det underrättelsebaserade kontrollarbetet och på så sätt öka träffsäkerheten. Vi ska också göra fler typer av kontroller vid samma tillfälle, alltså både kontrollera att varorna som förs in är lagliga och att rätt tullavgift har betalats. Ju mer effektiva vi blir vid varje kontroll desto bättre blir resultaten – i form av ett säkrare samhälle och korrekt uppbörd till statskassan.

För att Tullverket ska kunna bidra till ett säkrare och mer välfungerande samhälle och samtidigt se till att den legala handeln går så smidigt som möjligt krävs tillräckligt med resurser. De senaste årens anslagsförstärkningar har förbättrat förutsättningarna för Tullverket att utföra sitt uppdrag och visar sig också i en positiv resultatutveckling. Utöver den positiva resultatutvecklingen stärks den brottsförebyggande effekten av att vi blir fler medarbetare. Att öka vår synlighet och närvaro och kunna finnas på fler platser och vid fler tidpunkter, särskilt nattetid, är grunden för ett lyckat kontrollarbete och för att ta oss mot visionen om att bara godkända varor ska passera Sveriges gräns.

Under de kommande åren intensifieras arbetet med att bygga upp de system och e-tjänster som i slutändan ska göra tullhanteringen inom EU helt digital. Detta innebär stora effektiviseringsvinster för handeln och särskilt för näringslivet, inte bara i Sverige utan för hela EU. Kraven på digitalisering får stora ekonomiska konsekvenser för Tullverket, både vad gäller anslagsutnyttjande och behov av låneram. Först 2025 förväntas merparten av systemen vara på plats och fram till dess kommer Tullverkets investeringsbehov att växa.

Det finns inga möjligheter att hantera behovet inom befintlig låneram. De kommande årens utökade anslagstilldelning (enligt senaste budgetbeslutet) innebär en förbättrad möjlighet att hantera den ökade kostnadsnivån som digitaliseringskraven resulterar i. Den högre kostnadsnivån är varaktig och resursförstärkningen under 2022–2024 behöver omvandlas till en bestående ramhöjning 2025 för att inte stora nerdragningar i verksamheten ska bli nödvändiga.

Alla ovanstående faktorer visar att den expansiva fas som Tullverket befinner sig i behöver fortsätta. Den förstärkning av antal anställda som har skett under de senaste åren har varit nödvändig och vi börjar närma oss tidigare satta mål, men med de förändringar som sker i omvärlden kan vi inte stanna här. Den oroande samhällsutvecklingen gör att våra resursförstärkningar är viktigare än någonsin.

1.1 Utfall 2021

För verksamhetsåret 2021 tilldelades Tullverket ett anslag om 2 299 964 tkr. Totalt tilldelade medel var 2 339 351 tkr. Kostnaderna uppgick vid 2021 års slut till 2 275 673 tkr, vilket resulterade i att kostnaderna var 24 291 tkr lägre än årets tilldelade anslag. Den pågående pandemin orsakade ett lägre utfall än budgeten i verksamhetsplanen för 2021. Ingående överföringsbelopp uppgick till 39 387 tkr och utgående överföringsbelopp har beräknats till 63 678 tkr. Anslagssparandet vid utgången av 2021 förväntas förbrukas de närmaste åren på grund av den ökade kostnadsnivån som digitaliseringskraven resulterar i.

Tabell 1: Utfall 2021, tkr

	2021 Utfall
Ingående överföringsbelopp	39 387
Årets tilldelning enligt regleringsbrev	2 299 964
Tilldelade medel	2 339 351
Kostnader	2 275 673
Utgående överföringsbelopp	63 678

1.2 Finansieringsöversikt

1.2.1 Ramanslag

Finansieringsöversikten baseras på uppgifter om Tullverkets anslagsutveckling till och med år 2024. I det följande utgår vi från 2022 års prisnivå. Utöver ramanslaget har Tullverket vissa intäkter. En översikt över verksamhetens finansiering framgår av nedanstående tabell.

Tabell 2: Finansieringsöversikt, tkr

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Anslag					
Utgiftsområde 3 Skatt, tull o exekut, anslag 01 003 Tullverket ¹⁾	2 275 673	2 481 672	2 546 624	2 612 086	2 418 941
Avgiftsintäkter som disponeras, enligt den indelning som regeringen beslutat	2	140	140	140	140
Övriga intäkter som disponeras ²⁾	10 899	9 800	8 700	12 800	16 000
Summa	2 286 574	2 491 612	2 555 464	2 625 026	2 435 081
Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomstitel, enligt den indelning som regeringen beslutat ³⁾	161	395	415	425	435

¹⁾ Anslag i 2022 års prisnivå, undantag för utfallet 2021.

²⁾ I övriga intäkter ingår bidrag, finansiella intäkter samt de avgifter och andra ersättningar som inte särskilt framgår av regleringsbrevets indelning och struktur.

³⁾ Inkomstitel 2397 Dröjsmålsränta hos Tullverket och 2811 Avgift för tullkontroll eller annan tillämpning av tullagstiftningen.

1.2.2 Intäkter som disponeras

Intäkter, utöver anslaget, som disponeras av Tullverket uppgick under 2021 till 10 901 tkr. Intäkter för den avgiftsbelagda verksamheten redovisas i tabell 3, enligt den indelning som anges i regleringsbrevet. Tullverket har inte genomfört några kontroller av päls av katt och hund eller handel med säl under 2021. Kontrollen av päls av katt och hund genererade ett överuttag om 2 tkr år 2021 och ett ackumulerat underskott motsvarande 67 tkr vid utgången av 2021. Kontrollen av handel med sälprodukter genererade varken ett över- eller underuttag 2021 och ett ackumulerat underskott motsvarande 81 tkr vid utgången av 2021.

Tabell 3: Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, tkr

Uppdragsverksamhet					
	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Kontroll av päls av katt och hund	2	95	95	95	95
Kontroll av handel med sälprodukter	0	45	45	45	45
Summa	2	140	140	140	140

De senaste två åren har kontrollerna av päls av katt och hund samt sälprodukter varit låga. Kontrollerna bör öka igen de kommande åren.

1.2.3 Intäkter som inte disponeras

Tabell 4: Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras, tkr

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Inkomsttitel					
Dröjsmålsränta	160	360	380	390	400
Avgift för tullkontroll eller annan tillämpning av tullagstiftningen	1	35	35	35	35
Summa	161	395	415	425	435

Dröjsmålsränta debiteras vid för sen betalning av tull och annan skatt. Prognosen för 2022–2025 baseras på en prognosticerad ökning av varuimporten. Prognosen för dessa fyra år baseras inte på en stor återbetalning som inverkade på 2021 års resultat.

Avgifter för tullkontroll eller annan tillämpning av tullagstiftningen påverkas där en generell ärendöknings borde generera ett högre utfall, det vill säga att den procentuella ökningen av deklarationer borde avspeglas i beloppet. Men å andra sidan leder en ökad användning av automatiserad ärendehantering till ett minskar behov, så dessa två parametrar bedöms ta ut varandra.

2 Förändringar i verksamheten med krav på finansiering

Under kommande år står Tullverket inför flera utmaningar. Digitaliseringen gör att avskrivningskostnaderna ökar kraftigt och en stor del av anslagstillskottet kommer att behöva allokeras till detta. Även andra faktorer bidrar till ett ökat resursbehov. Bara under 2021 ökade antalet import- och exportdeklarationer med 57 procent och till stor del beror detta på att handeln med Storbritannien numera hanteras som med övriga länder utanför EU. Detta är en stor ökning och belastning för Tullverkets verksamhet och med nuvarande resurser har kontroller inte kunnat genomföras i önskad utsträckning.

Ökningen sker inte bara i varuflödet utan även i trafikflödena vilket kräver att vi blir mer flexibla och ökar vår kontrollförmåga. Det ställer höga krav på att göra rätt urval och kontroller, ha en hög omställningsförmåga och närvaro under dygnets alla timmar.

Anslagstillskottet för perioden 2023–2024 kommer att kunna allokeras till ökade kostnader för digitaliseringen, men även till resursförstärkningar inom främst de operativa avdelningarna. Detta förutsätter att anslagstillskottet för 2022–2024 omvandlas till en bestående ramhöjning. Om vi inte får behålla anslagstillskottet kommer vi att behöva göra en omfattande minskning av bemanningen, vilket kommer att få negativ påverkan på verksamhetsresultaten.

Nedanstående redogörelse beskriver den förväntade utvecklingen, framför allt vad gäller digitalisering och dess påverkan på verksamhetens behov av finansiering under 2023–2025.

2.1 Genomförandet av tullkodexen

2.1.1 Bakgrund

Tullkodexen för EU antogs efter flera års förhandlingar den 27 september 2013. I tullkodexen fastställs gemensamma regler för tullformaliteter för hantering och uppgiftskrav för tulldeklarationer, deklarationer före ankomst och avgång, anmälningar, ansökningar och beslut. Allt detta kräver nya it-stöd och i vissa fall uppgraderingar av befintliga it-stöd.

De nya it-stöden ska implementeras mellan åren 2016 och 2025. Inom den ram som finns i tullkodexen har därefter den mer detaljerade omfattningen och tidsplaner för implementeringen av de nödvändiga och obligatoriska it-stöden lagts fast i det så kallade arbetsprogrammet, som har sin grund i artikel 280 i tullkodexen. Ett förslag om en uppdatering av arbetsprogrammet förväntas läggas fram under 2022 där EU-kommissionens plan är att beslut ska kunna tas under senare delen av 2022.

För den operativa implementeringen av it-stöden har EU-kommissionen och medlemsstaterna tillsammans, med utgångspunkt i tullkodexen och arbetsprogrammet, tagit fram en flerårig arbetsplan, MASP-C. Planen visar i vilken takt och i vilken ordning digitaliseringen av tullverksamheten ska ske fram till år 2025. Planen som beslutas av Tullpolicygruppen förväntas uppdateras under 2022. Planen omfattar även vissa andra delar som rör tullverksamheten men som inte regleras i tullkodexen, exempelvis på mervärdesskattesidan men även förbud och restriktioner.

2.1.2 Tullverkets behov av digitalisering

De förändringar som ska genomföras med anledning av införandet av den nya tullkodexen är inte bara tvingande utifrån lagstiftningens krav, utan är också centrala för att Tullverkets förmågor inom analys-, uppbörds- och kontrollverksamheterna ska kunna förbättras. Tullverket har ännu inte digitala lösningar inom vissa områden, exempelvis anmälan om varors ankomst och tillfällig lagring. Detta innebär att myndigheten står med tidsödande, manuell och bristfällig hantering. Andra befintliga, men gamla, it-stöd som Tullverket har i dag behöver bytas ut eller uppgraderas. Detta gäller till exempel it-stöden för import, export, transit och uppbörd.

Genom digital informationshantering blir det möjligt för Tullverkets nya it-stöd att hantera ärenden genom alla stegen i tullproceduren i det som i EU:s tullagstiftning beskrivs som en pentalogi vad avser import och trilogi vad avser export. Detta i sin tur ger möjligheter för en högre grad av automatisering och en högre kvalitet i uppgifterna samt en mer effektiv ärendehantering. Vi kan då bland annat göra kontroller i flöden där vår kontrollförmåga för närvarande är begränsad. De ökade informationsmängderna ställer krav på Tullverkets förmåga att hantera nya typer av information. Samtidigt medför förändringarna även effektiviseringar och möjligheter för automatisering för näringslivet som därmed kan sänka sina transaktionskostnader.

2.1.3 Vad har Tullverket genomfört?

Arbetet med implementeringen av verksamhetsprocesser och it-stöd för att uppfylla de krav som ställs bland annat i EU-lagstiftningen har pågått under flera års tid.

Sedan 2015 har Tullverket huvudsakligen utvecklat och implementerat

- Tess-plattformen – grundläggande gemensamma it-funktioner för klareringsprocessen
- Tess sjöfart – integration med Sjöfartsverket för att kunna ta emot uppgifter för sjöfartsrapportering
- Taric – nytt systemstöd för tulltaxan
- Tullager
- Riskanalyssystemet (Siv)
- Ekonomisk aktör – internt systemstöd för att hantera uppgifter om de olika ekonomiska aktörerna

- Garantihanteringssystemet
- Importkontrollsystemet ICS2 fas 1.

Tullverket har anslutit och integrerat de centrala systemen

- Registrerad exportör (Rex)
- Tillståndssystemet (CDS)
- Bindande klassificeringsbesked (BKB)
- Informationsblad för särskilda förfaranden (INF)
- Kommunikationsplattformen (CCN2)
- behörighetlösning för centrala system (UUM/DS).

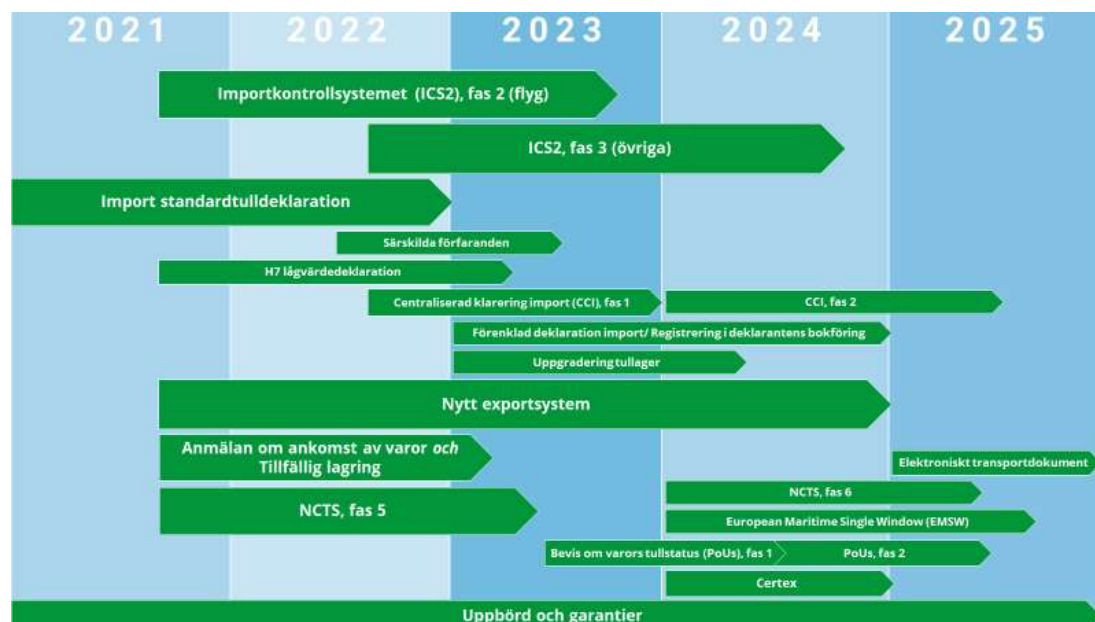
Tullverket har gjort en uppgradering av dataöverföring till EU-kommissionens centrala databas för import och exportdeklarationer för Surveillance. Vi har dessutom gjort anpassningar av det nuvarande deklarationssystemet för import (TDS) och Surveillance för att kunna hantera de nya kraven som infördes på EU-nivå den 1 juli 2021, som innebär att mervärdesskatt ska tas ut för varor oavsett värde.

Uppgradering har skett av systemen

- AEO, databas för godkända ekonomiska aktörer
- Registrerad exportör (Rex)
- CDS version 2 (tillståndssystemet).

2.1.4 Vad har Tullverket kvar att genomföra?

Tullverket arbetar efter nuvarande plan i genomförandet av tullkodexen.

2.1.5 Anmälan om ankomst av transportmedel och varor samt tillfällig lagring

Vad avser anmälan om ankomst av transportmedel och varor samt tillfällig lagring saknar Tullverket i dag i stor utsträckning it-stöd. Tullverket arbetar tillsammans med ett tiotal andra medlemsstater för att gemensamt ta fram lösningar och it-stöd för anmälan om varors ankomst och tillfällig lagring inom en av arbetsgrupperna som finns inom *Expert team on new approaches to develop and operate Customs IT system* (ETCIT). Detta it-stöd som utvecklas av Belgien förväntas kunna integreras i Tullverkets nationella miljö och avsikten är att de första delarna ska kunna börja användas i Sverige i mars 2023. Vad avser anmälan om transportmedels ankomst avser Tullverket att använda de applikationer som tas fram centralt av EU-kommissionen inom ICS2. Därmed följer vi tidsplanen för när ICS2 implementeras, alltså att en första del implementeras för flyg i mars 2023.

2.1.6 Import, export och transit

Arbetet med import och export är omfattande eftersom de gamla it-stöden samtidigt ska fasas ut. Den it-plattform som vi har använt sedan slutet på 1980-talet måste bytas ut senast 2025. Det betyder att det kommer att finnas parallella it-lösningar i drift under en längre period vilket även innefattar de externa införandefönstren för näringslivet.

Arbetet med att utveckla nya lösningar för import pågår, och planen är att de första delarna för standarddeklaration ska produktionssättas i mars 2022 och att alla operatörer ska vara fullt omställda för detta flöde enligt den nya lagstiftningen den 31 december 2022. Därefter följer under våren 2023 en implementering av tulldeklaration för lågvärde (H7) och standarddeklaration för särskilda förfaranden. Under senare delen av 2023 och under 2024 är avsikten därefter att förenklad deklaration och registrering i deklarantens bokföring ska införas.

Vad gäller export är planen att större delen av den implementering som krävs ska vara genomförd vid utgången av 2024. Vissa delar som registrering i deklarantens bokföring, summarisk utförseldeklaration och anmälan om återexport beräknas till större delen vara införda vid utgången av 2025.

När det gäller transit bygger det till skillnad från import och export, inte på en egenutvecklad utan en inköpt produkt. Planen är att produktionssättning ska ske i juni 2023 då alla operatörer också ska vara operativa.

Vad avser export och transit finns gränssnitt och kritiska beroenden mot övriga medlemsstater, och för transit även gentemot de länder som ingår i transitkonventionen. Detta eftersom utbyte av information sker i realtid för alla de sändningar som förflyttas mellan länderna under ett pågående transit- och exportförfarande. Därför har det tagits fram en övergångsstrategi på EU-nivå för hur detta ska hanteras när olika länder tillämpar både det gamla och det nya uppgiftslämnandet parallellt. EU-kommissionen har även

utvecklat en teknisk applikation för att kunna transformera dataelementen som har olika uppbyggnad i det gamla och nya systemet under den här perioden.

2.1.7 Centraliserad klarering

Centraliserad klarering ger möjlighet för operatörer att lämna sina tulldeklarationer i en medlemsstat oavsett var varorna förs in till EU. Det innebär bland annat att när förfarandet börjar tillämpas ska uppgifter som finns i tulldeklarationerna utbytas digitalt i realtid mellan de berörda medlemsstaterna. Ett centralt it-stöd för att möjliggöra detta informationsutbyte är under uppbyggnad av EU-kommissionen, men det kommer också att kräva integration och anpassning av de nationella it-stöden för import. Centraliserad klarering införs i två faser. Den första fasen omfattar bland annat standardtulldeklaration och förenklad deklaration. Den andra fasen omfattar registrering i deklarantens bokföring och punktskattepliktiga varor. I Sverige är planen att det ska vara möjligt att börja tillämpa den första fasen av centraliserad klarering från december 2023 och den andra fasen från juni 2025.

För export införs centraliserad klarering i samband med att anpassningar av exportsystemen införs. Även vid export kommer det bland annat att krävas utbyte av tulldeklarationsuppgifter i realtid mellan medlemsstaterna och även här utvecklas centrala systemstöd av EU-kommissionen.

2.1.8 Importkontrollsystemet ICS2

Av tullkodexen framgår bland annat att tullkontroller ska utföras inom en gemensam ram för riskhantering. Den ramen grundar sig på utbyte av riskinformation och riskanalysresultat mellan tullförvaltningar genom vilken det fastställs gemensamma riskkriterier och standarder, kontrollåtgärder och prioriterade kontrollområden.

För att tullmyndigheterna ska kunna utföra riskhantering på ett bra och effektivt sätt behövs bra verktyg. Därför pågår det ett arbete för att ta fram ett nytt importkontrollsystem, ICS2.

Grunden för ICS2 utgörs av en gemensam databas (Common Repository), som ska innehålla uppgifter från de summariska införseldeklarationer (Sid) som skickas till tullmyndigheterna i EU innan varor förs in i EU. Uppgifter om resultat av riskanalyser och kontroller ska också läggas in i databasen. Sammantaget rör det sig om en mycket stor mängd uppgifter, och det är mycket dyrt att bygga en databas som har kapacitet att hantera detta.

Därför byggs databasen stegvis, i tre steg.

Fas 1	Kapacitet att hantera Sid-uppgifter om post- och expressföretags flygfrakt	Klart 2021
Fas 2	Kapacitet att hantera alla Sid-uppgifter beträffande flygfrakt	Klart 2023
Fas 3	Kapacitet att hantera Sid-uppgifter beträffande alla trafikslag	Klart 2024

Syftet med att samla in alla dessa uppgifter är att tullmyndigheterna ska kunna göra riskanalyser i tid innan varorna kommer in i EU. För att myndigheterna ska kunna göra det behöver de, utöver tillgång till uppgifterna, ha ett bra analysverktyg kopplat till databasen. Därför har EU-kommissionen, parallellt med att byggandet av fas 1 pågår, utrett hur ett sådant analysverktyg ska se ut.

Behov av personal till den operativa verksamheten

Den första fasen av ICS 2 har driftsatts 2021. I fas 2 kopplas ytterligare flöden på, och även en analysmodul. Att bygga modulen skapar i sig arbete för medlemsländerna. Modulen kommer också att generera utfall och ha spärrar som behöver omhändertas. Tullverket kommer också att lägga egna spärrar i modulen, vilket kommer att generera arbete. Tullverket kommer att ha behov av backofficepersonal. Spärrarna kommer att generera både informationskontroller och fysiska kontroller. I fas 2 tillkommer Sid-uppgifter från flyg-, post- och kurirfrakt i den direkta trafiken från länder utanför EU, och i vissa fall när sändningarna kommer via hubbar inom EU. Fas 2 innebär att post-, kurir- och flygfrakt fullt ut omfattas av regelverket kring ICS 2. Detta innebär ett utökat uppgiftslämnande jämfört med fas 1. Här har också trenden om en ökande e-handel påverkan.

I fas 3 tillkommer Sid-uppgifter för vägtrafik, tåg och sjöfart i ICS 2. För Sveriges del får detta betydelse främst för sjöfarten, där fartyg som ankommer direkt från ett land utanför EU ska lämna uppgifter i ICS 2. Vad gäller vägtrafik och tåg har Sverige liten direkttrafik från länder utanför EU. Undantaget är Norge, men vid import från Norge lämnas inga uppgifter i ICS 2, eftersom Norge ingår i den så kallade säkerhetszonen.

Vad gäller fysiska kontroller tillkommer flygfrakt under ICS 2 fas 2 och frakt i fartygstrafiken under fas 3.

Tullverket äskar därför om en förstärkning på 14,2 mkr för 2025 vilket motsvarar 20 medarbetare.

2.1.9 Uppbördssatsningen, uppbörd och garantier

Det huvudsakliga målet med investeringen är att Tullverket ska ha fortsatt förmåga att på ett säkert och effektivt sätt ta in uppbörd från 2025 med minskad manuell hantering. Inom satsningen utvecklas både ett nytt garantisystem och ett nytt uppbördssystem. Våra nuvarande system är från 1990-talet och behöver bytas ut för att säkerställa en riktig uppbörd. En första version av garantisystemet driftsattes under 2021 och är integrerat mot dagens importsystem, för att kunna göra automatiska kontroller på att det finns tillräckligt med garanti (referensbelopp) för att gods ska kunna frigöras. I dagsläget omfattas bara förfarandet övergång till fri omsättning, alltså vanlig import, av den automatiska kontrollen. Utvecklingen av detta system kommer att fortsätta vartefter bland annat import- och uppbördssystemen utvecklas. Planen är också att garantisystemet ska integreras mot Customs Decisions System (CDS), som är EU:s tillståndssystem, under första kvartalet 2024 och ersätta garantisystemet i transitsystemet under 2025, så att Tullverket bara har ett garantisystem för alla förfaranden.

Planen för det nya uppbördssystemet är att utveckla det i etapper fram till och med år 2024 och det nya importsystemet kommer succesivt att kopplas mot både det nya uppbörds- och garantisystemet. I importsystemet debiteras och beslutas avgifter som sedan överförs till uppbördssystemet där bland annat tullräkningar produceras och betalningar tas emot. De nya systemen skapar värde i form av en effektiviserad uppbördsprocess där merparten av dagens manuella hantering elimineras, vilket frigör resurser både i verksamheten och förvaltningen samtidigt som personberoenden begränsas. Utvecklingen gör att Tullverket kan leva upp till lagstiftningens krav på automatisering och övervakning på garantiområdet och risken för uppbördsförluster kommer att minska. Därutöver minskar kostnaderna för drift och förvaltning samtidigt som en ökad grad av självbetjäning nås för näringslivet och privatpersoner i och med tillgång till realtidsinformation.

2.1.10 Uppgradera befintliga systemstöd

Under 2022 och framåt finns också behov av att uppgradera systemstöd som redan har tagits i bruk i Sverige eftersom regelverket för uppgiftslämnande och datamodell har ändrats på EU-nivå sedan tullkodexen började tillämpas. Detta gäller för Tullverkets del i första hand tullager och uppgifterna som lämnas i samband med sjöfartsrapporteringen (Maritime Single Window). Planen är att tullagersystemet ska uppgraderas efter 1 januari 2023. När det gäller sjöfartsrapporteringen har det även beslutats om nya krav inom EU som innebär förändringar av systemstöd men också hur uppgifter lämnas genom det som benämns European Maritime Single Window (EMSW). På EU-nivå har det beslutats om att EMSW ska införas 2025 och förberedelser för detta pågår. Det är Sjöfartsverket som ansvarar för implementeringen av EMSW i Sverige inklusive det externa gränssnittet gentemot näringslivet, men det kräver förändringar och anpassningar av Tullverkets nuvarande systemstöd.

2.1.11 Centrala systemstöd

EU-kommissionen har sedan flera år arbetat med att ta fram flera centrala it-stöd. En databas för AEO har funnits i ett antal år. Copis för varumärkesförfalskade varor har funnits sedan 2014. Economic Operators Registration and Identification system (Eori) togs i produktion när tullkodexen började tillämpas. År 2017 togs tillståndssystemet (CDS) och Registrerad exportör (Rex) i produktion. Efter en rad initiala problem fungerar nu systemen från 2020 tillfredsställande. Ytterligare centrala system som EU-kommissionen har utvecklat är Bindande klassificeringssystemet (BKB), Informationsblad för särskilda förfaranden (INF), och CRMS2.

Dessa it-stöd är i allt väsentligt frivilliga för medlemsstaterna att använda och möjligheten att utveckla egna nationella system finns, men då måste dessa integreras med de centrala it-stöden. Efter de initiala problem som har funnits de första åren fungerar de centrala systemen nu tillfredsställande och en kontinuerlig dialog pågår mellan medlemsstaterna och EU-kommissionen om hur man kan förbättra och utveckla funktionaliteten i it-stöden. Tullverket deltar aktivt, tillsammans med andra medlemsstater och EU-kommissionen, i arbetet med att förbättra och utveckla funktionaliteten i it-stöden. Även om Sverige använder alla de här centrala systemen i hög grad finns behov av att skapa och upprätthålla nödvändiga nationella gränssnitt för att kunna nyttja de centrala komponenterna, vilket kräver resurser.

Fram till 2025 finns planer på ytterligare centrala it-stöd liknande de som beskrivs ovan, exempelvis vad gäller Bindande ursprungsbesked (BUB) och Bindande tullvärdebesked (BVI). Även inom områdena för bevis om varors tullstatus (POUS) och för hantering av centrala garantier (GUM) som en del av CDS, planerar EU-kommissionen att införa centrala system. Likaså planeras det för en databas för digitala ursprungsintyg (E-poc) och system som stöd i arbetet med kontroll av kulturföremål.

2.1.12 Ekonomiska konsekvenser av genomförandet av tullkodexen

Tullverket har som andra myndigheter löpande behov av it-utveckling, men under den här perioden är kraven på digitalisering markant högre beroende på den omfattande författningsstyrda it-utvecklingen. En stor del av det beslutade anslagstillskottet kommer att behöva allokeras till tvingande digitalisering, men även låneramen behöver höjas för att Tullverket ska kunna möta upp de digitaliseringskrav som ställs. Nedanstående tabell visar den totala kostnaden för uppbyggnaden av de system som krävs för genomförandet av tullkodexen under 2022–2025 och hur mycket som finansieras via lån respektive anslag². Det finns störst osäkerheter kring kostnaderna 2025.

² Kostnader i form av avskrivningar ingår inte i tabellen. Avskrivningar belastar anslaget först när systemen sätts i drift och upparbetade lån börjar skrivas av. (I egenutvecklade it-system tas kostnaderna direkt mot anslaget under analysfasen, men under uppbyggnadsfasen tas lån.)

Genomförande av tullkodexen	Totalt	2022	2023	2024	2025
Kostnad	395,7	108,8	111,4	117,4	58,1
<i>Finansiering:</i>					
Lån i Riksgäldskontoret	359,1	102,5	104,0	106,8	45,8
Anslag	36,6	6,3	7,4	10,6	12,3

Utöver ovanstående kostnader uppstår även förvaltningskostnader när systemen tas i bruk. I och med EU-kommissionens förändrade tidsplan kommer vi också att behöva ha parallella system i drift under en längre period. Vi kan inte fasa ut gamla system förrän de nya är helt införda. Tullverkets kostnader på grund av dubbla it-system beräknas därför öka åren framöver.

Efter genomförandet av tullkodexen kommer Tullverket att ha fortsatt behov av digitalisering för utveckling på andra områden som har fått stå tillbaka. Behovet av en utökad låneram kommer därmed att kvarstå även 2025.

Tullverket äskar därför om en förstärkning på 76,1 mkr för 2023, 46,5 mkr för 2024 och 60,6 mkr för 2025. Därutöver behövs en utökad låneram.

2.1.13 Handlingsplanen för att ta tullunionen vidare (Customs Union Action Plan)

I handlingsplanen för att ta tullunionen vidare finns 17 punkter under de fyra områdena riskhantering, e-handel, efterlevnad av regler och tulladministrationer – som ska agera som en. Ett urval av punkterna i handlingsplanen är

- gemensam riskanalys
- åtkomst till betalningsuppgifter och uppgiftslämning från e-handelsplattformar
- Single Window
- bättre utrustning
- avtal mellan EU och Kina.

Det kan inte uteslutas att en del av dessa förslag kommer att få påverkan på Tullverkets it-stöd fram till 2025, exempelvis inom e-handelsområdet. I dagsläget är det emellertid inte närmare känt hur förslagen kommer att se ut mer i detalj och inte heller när de ska vara genomförda.

2.2 Datadriven analys

Tullverkets verksamhet bygger i hög grad på vår förmåga att hantera och analysera stora mängder data. Vi behöver analysera de fysiska flödena över Sveriges gräns för att så effektivt och träffsäkert som möjligt välja ut rätt objekt för kontroll. Vi behöver dessutom hantera och säkerställa korrektheten i den stora mängden import- och exportdeklarationer som vi får både fysiskt och digitalt. Denna mängd data och komplexiteten i innehållet kräver ett utvecklat systemstöd för att kunna göra så användbara analyser som möjligt. Tullverket behöver stärka förmågan på detta område. Det framtida behovet kommer att utredas under 2022 och då kommer även de ekonomiska konsekvenserna att kunna uppskattas.

2.3 Förstärkta kontrollfaciliteter längs våra gränser

Tullverket är i dag i behov av att uppdatera och modernisera ett stort antal av våra kontrollfaciliteter längs med våra gränser.

Tullverket ser uppdämda behov av flertalet större lokalförändringar och standardhöjande åtgärder vid anläggningarna som Tullverket hyr längs Norgegränsen. Berörda anläggningar är främst Svinesund, Eda, Idre, Storlien, Tärnaby och Haparanda. Behoven har även förstärkts och förändrats med den nya kontrollstrategin och resursförstärkningar med anledning av Tullverkets satsningar på fler kontroller. I dag är det endast anläggningen i Hån som funktionsmässigt svarar upp mot verksamhetsbehoven.

Tullverket behöver uppgradera i stor sett alla anläggningar, varav några i mycket stor omfattning. Exempel på funktioner som brister i dag är

- för liten kapacitet av uppställningsplatser
- avsaknad av eller för små kontrollhallar
- klareringsfunktioner med arbetsmiljö- och säkerhetsbrister
- generell brist alternativt avsaknad av säkerhetsutrymmen som vapenrum, beslagsförvaring och förhørsrum
- för trånga personalutrymmen
- bristande fordonsuppställning.

Flertalet anläggningar har stora sammantagna kapacitets- och arbetsmiljöbrister. För att skapa fullt ändamålsenliga anläggningar på alla orter bedöms insatserna, såväl ekonomiska som verksamhetsmässiga, bli höga. Tullverket kommer under 2022 att beskriva och sammanställa behovet för att i nästa budgetunderlag kunna redovisa eventuella behov som inte kan finansieras inom befintliga ramar.

För att effektivisera har huvudkontoret på Tegeluddsvägen 21 under 2021 flyttas till Tullverkets lokaler på Tegeluddsvägen 100. Åtgärden innebär att lokalkostnaderna minskar i syfte att frigöra medel till verksamhet.

Under 2022 investerar Tullverket i en ny datorhall för spegling. Den nya datorhallen kommer att generera en betydande investeringskostnad och kommer på ett framträdande sätt påverka låneramen 2022 de närmast kommande åren.

2.4 Teknisk utrustning

För att myndigheten ska kunna göra fler och mer träffsäkra kontroller är teknisk utrustning en kritisk framgångsfaktor, och där finns ett behov att uppdatera och förstärka³. Teknisk utrustning är en stor investeringskostnad där möjlighet till investeringar påverkas av låneramen. Tullverket bedömer att investeringskostnaderna på detta område behöver öka under de närmaste åren.

Skannern har en nyckelroll i selekteringsarbetet⁴. Under 2021 har Tullverket köpt in en mobil skanner och behov finns att 2024 ersätta ytterligare två stycken äldre mobila enheter. Dessa inköp är förknippade med höga kostnader. Utöver tre befintliga mobila skannrar finns behov att utöka med ytterligare en mobil skanner men även två fasta skannerinstallationer. Skannern är en viktigt selekterings- och detektionsverktyg, med fokus på det tunga godsflödet där en stor del av den storskaliga införseln sker⁵. Utöver att stärka Tullverkets förmåga att detektera smuggelgods bidrar skannrarna även till att Tullverket hinner kontrollera fler objekt och på så sätt uppdagar mer smuggling.

I vårändringsbudgeten 2021 fick Tullverket en höjd anslagstilldelning med 20 mkr för teknikinköp. För dessa anslagsmedel investerade Tullverket i så kallade backscatters, som är en handburen röntgenenhet. Instrumenten har tagits in i verksamheten med goda resultat som följd.

Inom Tullverkets CBRNE-förmåga finns det akut behov att byta ut och uppdatera våra CBRNE-fordon till en modernare version, både när det gäller själva fordonen och hårdvaran i fordonen.

Tullverket har ansökt om medel från Fonden för inre säkerhet (ISF). Ansökan gäller en finansiering motsvarande 75 procent (12,75 mkr) och det är den del som egenfinansieras, det vill säga 25 procent (4,25 mkr), som tas upp här i budgetunderlaget. Tullverket har också ansökt om medel från Customs Control Equipment Instruments (CCEI) för två mobila skannrar. Ansökan gäller en finansiering motsvarande 80 procent (40 mkr) och det är den del som egenfinansieras, det vill säga 20 procent (10 mkr), som tas upp i budgetunderlaget.

Tullverket har behov av viktiga teknikinvesteringar till den brottsutredande verksamheten och underrättelseverksamheten. Tullverket har behov att hålla jämna steg med Polisen för

³ Källa Brå, Narkotikamarknader, En studie av smuggling, gatuförsäljning, internethandel och köpare, sid 155.

⁴ Källa Brå, Narkotikamarknader, En studie av smuggling, gatuförsäljning, internethandel och köpare, sid 155.

⁵ Källa Brå, Narkotikamarknader, En studie av smuggling, gatuförsäljning, internethandel och köpare, sid 53.

att på ett effektivt sätt kunna fortsätta samarbeta. Vi behöver därmed svara upp mot det tekniklyft som Polisen har fått särskilda medel för.

En utökad kontrollverksamhet och en utvecklad underrättelseförmåga ställer också högre krav på Tullverkets brottsutredande verksamhet. En utökad kontrollverksamhet leder till att fler brott upptäcks som behöver utredas. Det ställer krav på att den tekniska förmågan utvecklas snabbare än vad som är möjligt med nuvarande investeringsnivå.

Kostnadsökningarna är kopplade till Tullverkets tillväxt och förmågeökningar, som sammantaget utgör en väsentlig förutsättning för att kunna motverka och lagföra brott.

Datalagringen för digitala bevis har ökat kraftigt och trenden bedöms hålla i sig.

Erfarenheten från Tullverkets arbete med information från krypterade chattar som används av aktörer inom olika kriminella nätverk visar på att myndigheten behöver ökad förmåga för att inhämta, lagra och analysera digital information.

För att hantera den enorma informationsmängd som inspelad video och beslagtagna data medför krävs utveckling av avancerade it-förmågor genom bland annat maskininläring (AI) för analys av ljud, bild, video, text och språk. Dessa områden kommer fortsatt att kräva omfattande utvecklingsinsatser och anskaffningar de kommande åren för att Tullverket ska ligga i framkant vad gäller den brottsutredande verksamhetens förmåga att utreda brott och bekämpa den gränsöverskridande organiserade brottligheten.

Digital information utgör ofta avgörande bevis, både för brott som begås digitalt och för annan brottslighet. Tullverket har ett omfattande behov av att öka sin förmåga inom it-området. Det beror framför allt på den ökade betydelsen av digitala bevis. Det pågår en expansiv teknisk utveckling i omvärlden som påverkar Tullverkets möjlighet att utreda brott. Tullverket behöver därför öka sin tekniska förmåga kraftfullt och även med korta ledtider göra satsningar på it- och teknikområdet. Det kräver också att Tullverket snabbt kan öka sin förmåga vad gäller it-forensik och hemliga tvångsmedel, som är avgörande faktorer för Tullverkets förmåga att beivra och utreda brott.

Tullverket har ansökt om medel från ISF för teknikinvesteringar till den brottsutredande verksamheten. Ansökan gäller en finansiering motsvarande 75 procent (7,5 mkr) och det är den del som egenfinansieras, det vill säga 25 procent (2,5 mkr), som tas upp här i budgetunderlaget. Tullverket har också ansökt om medel från CCEI för laboratorieutrustning. Ansökan gäller en finansiering motsvarande 80 procent (0,8 mkr) och det är den del som egenfinansieras, det vill säga 20 procent (0,2 mkr), som tas upp i budgetunderlaget.

Under förutsättning att Tullverket får medel från ISF och CCEI krävs en anslagsförstärkning på 16,5 mkr för 2025 (avskrivningskostnader). Med dessa investeringar blir belastningen av låneramen högre med 19,2 mkr 2023, 69,0 mkr 2024 och 118,5 mkr 2025.

2.5 Utbyte av samtliga hundfordon

Tullverket behöver ha fordon som kan nyttjas för transport av tjänstehundar vid olika typer av verksamheter och tillfällen.

De utryckningsutrustade hundfordon som Tullverket nyttjar i dag består av äldre personbilsmodeller med enkel eller dubbel hundbur installerad i bagageutrymmet. Generellt bedöms dessa burar understiga kravställda minimimått enligt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd för transport av levande djur (SJVFS 2019:7). Möjligheter till dispens har prövats utan framgång. Under åren 2023–2024 kommer därför Tullverket att behöva byta ut samtliga 47 utryckningsutrustade hundfordon. Tullverket kommer att prioritera utbytet av hundfordonen vilket medför att utbytestakten för övriga fordon förskjuts i tid.

I takt med att vi blir fler tulltjänstemän innebär det att vi kommer kunna göra fler kontroller på fler platser på fler av dygnets alla timmar. Tullverket kommer därför under 2022 att se över antalet fordon i Tullverket och behovet per operativ avdelning för att se till att antalet fordon svarar mot behovet.

2.6 Miljö och hälsa

Tullverkets ambition är att bidra till en hållbar samhällsutveckling i linje med FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030. Genom att övervaka och kontrollera varuflödet in och ut ur Sverige bidrar Tullverket till att förebygga drogmissbruk, skydda biologisk mångfald och främja en ansvarsfull kemikalie- och avfallshantering. Tullverket genomför kontroller av gränsöverskridande avfallstransporter och trenden är att dessa ökar. Under 2021 stoppades 627 ton farligt avfall, vilket kan jämföras med 570 ton år 2020. Tullverket har fått 5 miljoner kronor för avfallskontroller, men det är ett område där behoven av insatser kan komma att öka.

2.7 Säkerhet

Tullverket har under föregående år arbetat med förberedande åtgärder och implementerat ett nytt ledningssystem för informationssäkerhet. Arbetet övergår nu till att förvalta och säkerställa efterlevnad i kombination med utvecklingsbidragande åtgärder där bland annat samordning och effektivisering är väsentliga faktorer för att skapa och upprätthålla en säker informationshantering. Vi noterar också en trend där gällande reglering försvårar användning av molnlösningar till förmån för lösningar i egen regi, så kallade on premises-lösningar. I takt med att allt fler leverantörer väljer molnlösningar förväntas kostnaden för de som väljer systemlösningar i egen regi att öka.

Inom fysisk säkerhet förväntas behovsunderlag tas fram år 2022 för den kommande treårsperioden med målet att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa enhetlig hantering och rätt nivå som går i linje med gällande säkerhetsskyddslagstiftning.

Informationssäkerhet och fysisk säkerhet är två områden som båda har central betydelse för myndighetens verksamhetsskydd, men även för Sveriges säkerhet.

Tullverkets arbete och planering för civilt försvar

Tullverket spelar en viktig roll i Sveriges civila försvar, framför allt genom vårt uppdrag vid gränsövervakning och i arbetet med värdlandsstöd. I takt med genomförandet av totalförsvarsbeslutet för 2021–2025 kommer kostnaderna för Tullverket att öka. Uppdraget för civilt försvar kräver att resurser tas från andra prioriterade ordinarie uppgifter, främst från kontrollverksamheten och tullkriminalens projektverksamhet. Det är där de största uttagen av personal för utbildning och uppgifter inom civilt försvar sker. Behoven överstiger den ökade tilldelning som Tullverket har fått för Civilt försvar. Ytterligare kostnadsökningar för t.ex. lokalförsörjning, kommunikationssystem och materielinköp kommer att uppstå, men dessa behöver analyseras vidare.

2.8 Förändringar i lagar eller förordningar som kan ge ekonomiska konsekvenser

För den kommande perioden har följande förslag på författningsändringar presenterats, som Tullverket bedömer kan få ekonomiska konsekvenser för myndigheten.

2.8.1 Tullbefogenhetsutredningen

Regeringen tillsatte under våren 2021 en utredning av Tullverkets befogenheter inom kontrollverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten, den så kallade Tullbefogenhetsutredningen (Fi 2021:04). Syftet med den här översynen är att skapa en överskådlig, ändamålsenlig och enhetlig reglering av Tullverkets befogenheter. Även om syftet är att skapa bättre förutsättningar för Tullverket att utföra sitt uppdrag på ett effektivt sätt kan förslagen komma att få ekonomiska konsekvenser. Flera nya tullbefogenheter kommer att innebära en stor kompetensutvecklingsinsats. I övrigt är det inte möjligt att uttala sig om de ekonomiska konsekvenserna eftersom utredningen fortfarande pågår. Eventuella ekonomiska konsekvenser ingår inte i det bedömda anslagsbehovet för 2023–2025.

2.8.2 Förordning om inrättande av en miljö med en enda kontaktpunkt för tullen i EU

EU-kommissionen har lämnat ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en miljö med en enda kontaktpunkt för tullen i EU och om ändring av förordning (EU) nr 952/2013, COM (2020) 673. Det övergripande syftet med förslaget är att

förbättra samarbetet och samordningen mellan tullmyndigheterna och de partnermyndigheter som ansvarar för olika icke-tullrelaterade unionsformaliteter, och samtidigt underlätta för handeln. Detta ska uppnås genom att det skapas ett centralt EU-system för utbyte av intyg, EU Customs Single Window Certificate Exchange System, EU CSW-CERTEX. Med intyg avses de olika intyg, licenser och certifikat som behövs vid import till eller export från EU. Vidare ska medlemsstaterna inrätta en nationell kontaktpunkt för tullen som ska kopplas samman med EU CSW-CERTEX. Avsikten är att den som importerar eller exporterar varor bara ska behöva lämna uppgifter som behövs för tullhanteringen och de icke-tullrelaterade formaliteterna vid ett enda tillfälle via kontaktpunkten.

Förslaget kommer att innebära kostnader för medlemsstaterna till exempel avseende integration mot EU CSW-CERTEX, utvecklings- och förvaltningskostnader för nationellt utvecklade system samt kostnader för samordning mellan ett stort antal myndigheter som blir involverade. Förhandlingarna pågår, men med all sannolikhet kommer tidsgränsen för att ha integrationen med EU CSW-CERTEX på plats bli allra senast mars 2025. Vidare kan krav i sektorslagstiftningen medföra behov av att vissa temporära lösningar finns på plats redan till mars 2023, då troligen med inslag av manuella rutiner.

2.8.3 Enhetlig och effektiv marknadskontroll

Den nya förordningen om enhetlig och effektiv marknadskontroll som träder i kraft under 2021 innebär att fler befogenheter på tullområdet lämnas över till EU. I betänkandet Enhetlig och effektiv marknadskontroll (SOU 2020:49) föreslås ett stort antal kompletterande bestämmelser som behövs för att förordningen ska kunna tillämpas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt som stärker marknadskontrollen inom Sverige och EU. Regeringen har dock valt att inte i ett sammanhang införa samtliga dessa kompletterande bestämmelser, utan att prioritera de olika lagstiftningsförslagen efter angelägenhetsgrad.

Förordningen och förslagen innebär att information om produkter som har hänförts till tullförfarandet övergång till fri omsättning i större utsträckning ska skickas till EU-kommissionen och andra medlemsstater genom informations- och kommunikationssystem. Medlemsstaterna ska i större utsträckning utbyta uppgifter om införsel och riskinformation och resultatet av riskanalyser.

Tullverket har tidigare haft större möjligheter att påverka vilka tullkontroller som ska genomföras på området och det nya arbetssättet med en mer omfattande riskanalys kan leda till att vi behöver göra fler kontroller. En utökad omfattning av tullkontroller medför ett utökat resursbehov i form av personal som kan genomföra kontrollerna vilket troligtvis kommer att leda till ekonomiska konsekvenser i framtiden. Det har dock ännu inte gått att få en helhetsbild av hur den nya förordningen i praktiken påverkar Tullverkets operativa verksamhet, och således om den driver kostnader. Eventuella ekonomiska konsekvenser ingår inte i det bedömda anslagsbehovet för 2023–2025.

2.8.4 Åtgärder i gränsnära områden

I betänkandet Åtgärder i gränsnära områden (SOU 2021:92) föreslås bland annat utökade möjligheter för Tullverket att bedriva kamerabevakning och att behandla vissa uppgifter som har samlats in genom kamerabevakning. Av utredningens konsekvensanalys framgår att förslagen kan medföra kostnader som kan kräva omprioriteringar inom ram eller ekonomiska tillskott. Utredningen har inte haft möjlighet att beräkna någon närmare kostnad för de investeringar och anpassningar som Tullverket kan behöva göra med anledning av förslagen. Enbart för den utökning av personal inom underrättelseverksamheten som har bedömts behövas uppgår dock den uppskattade kostnadsökningen till cirka 4 miljoner kronor per år. Därtill kommer kostnader för personal inom tullkriminal- och kontrollverksamheten. Vidare kan det tillkomma investeringar i fråga om lagringsutrymme och it-system för att de möjligheter som det nya regelverket ger ska kunna användas. Eventuella ekonomiska konsekvenser ingår inte i det bedömda anslagsbehovet för 2023–2025.

2.8.5 Skydd av arter – vårt gemensamma ansvar

I SOU 2021:51 föreslås att Tullverket ska få befogenhet att ingripa mot in- och utförsel av exemplar av utrotningshotade djur och växter även vid inre gräns. Enligt Tullverkets bedömning innebär de förslagen att Tullverket kommer att vara i behov av resursförstärkningar om sammanlagt fem miljoner kronor. Förslagen medför, förutom behov av internationell och nationell samverkan, även behov av kompetenshöjande insatser för bland annat den kontrollpersonal som arbetar vid inre gräns. Förslagen kommer också att medföra behov av förstärkningar till det brottsbekämpande arbetet och till underrättelsearbetet. Eventuella ekonomiska konsekvenser ingår inte i det bedömda anslagsbehovet för 2023–2025.

2.8.6 Snabbare lagföring – ett snabbförfarande i brottmål

Förslagen i SOU 2021:46 innebär att ett permanent snabbförfarande i brottmål införs. Även om Tullverket inte ska ingå i snabbförfarandet i nuläget berörs myndigheten av flera av förslagen som syftar till att förenkla och effektivisera hanteringen av ärenden av enklare beskaffenhet, bland annat förändringarna som rör förenklad delgivning, strafföreläggande och tillgång till underlag för beräkning av böter. En del av förslagen kommer att kräva viss it-utveckling för att Tullverket ska kunna använda sig av de möjligheter som ges. Det gäller till exempel förslagen om digital kommunikation i samband med förenklad delgivning, förändringarna gällande strafförelägganden och förhandsgodkännanden samt åtkomst till beskattningsdatabasen. Hur stora dessa kostnader blir är beroende av hur stora förändringar i it-systemen som krävs. Flera av förslagen innebär dessutom ett behov av utbildningsinsatser och framtagna av nya rutiner. Eventuella ekonomiska konsekvenser ingår inte i det bedömda anslagsbehovet för 2023–2025.

2.8.7 Kontroller på väg

Den nya lagen om salivprov och ögonundersökning i trafiken som föreslås i betänkandet Kontroller på väg (SOU 2021:31) kommer att innebära att det inte längre ska krävas en misstanke om brott för att genomföra provtagning eller ögonundersökning för att utröna om en förare är påverkad av narkotika. Som hjälpmedel när ett salivprov ska tas får provtagningsinstrument som är avsedda för ändamålet användas. Om Tullverket ska kunna genomföra den här typen av provtagning behöver myndigheten köpa in provtagningsutrustning till gränsövergångar med fordonstrafik. Det handlar om färjehamnar, Öresundsbron samt gränspassager vid svensk-norska och svensk-finska gränsen. Ett provtagningsinstrument kostar cirka 40 500 kronor och det bedöms föreligga ett behov av att köpa in 20 instrument, vilket motsvarar antalet alkoholutandningsinstrument som Tullverket använder vid dessa kontroller. Investeringen skulle då hamna på cirka 810 000 kronor. Tullverket bedömer att investeringar som krävs om lagen blir verklighet kan hanteras inom befintliga ramar.

2.8.8 Skatt på engångsartiklar

För att genomföra förslaget i betänkandet (SOU 2020:48) behöver Tullverket bygga om it-system, införa tilläggsnummer till varukoder och utveckla nya dokumentkoder samt ta fram information och utbilda personal. Om förslaget genomförs kommer det att öka arbetsbördan för Tullverket och över tid kräva mer resurser eftersom antalet omprövningar förväntas öka. Kostnaderna för Tullverket har bedömts uppgå till en miljon kronor i initiala kostnader och därefter cirka 250 000 kronor per år. Om detta blir av bedömer Tullverket kunna hantera detta inom befintliga ramar.

2.8.9 Tydligare reglering av hampa

Promemorian (Ds 2021:34) innehåller förslag som syftar till att förtydliga i vilka fall cannabis utgör narkotika respektive jordbruksprodukt. Syftet är att motverka olaglig odling av och vidare befattning med cannabis utan att förhindra eller försvåra hanteringen av växten som jordbruksprodukt. Avsikten är att komma tillrätta med de tillämpningssvårigheter och oönskade konsekvenser som råder i dag. Förslaget medför att det kan komma att krävas utökade analyser av THC-halten för att utröna om det är fråga om narkotika eller inte. Förutom att det medför en ökad arbetsinsats för Tullverkets laboratorium krävs också i förekommande fall inköp av ny laboratorieutrustning för haltbestämning av THC med låg halt. Inköp av ny analysutrustning kommer att medföra en kostnad på cirka 3 miljoner kronor för Tullverket. Eventuella ekonomiska konsekvenser ingår inte i det bedömda anslagsbehovet för 2023–2025.

2.8.10 Ändringar i smugglingslagen – utökade befogenheter att ingripa mot brott

Tullverket har genom ändrad lagstiftning fått utökade möjligheter att ingripa mot brott, till exempel om misstänkt stöldgods på väg ut ur landet upptäcks i samband med en tullkontroll. Att Tullverket kan ingripa vid misstänkt brott försvårar för kriminella nätverk att bedriva sin organiserade brottslighet i Sverige vilket innebär många fördelar.

Ändringen innebär i dagsläget att dessa ingripande görs i samband med en tullkontroll och ett eventuellt utökat uppdrag att leta aktivt skulle generera ett behov av kraftigt ökade resurser och då särskilt en ökning av medarbetare.

2.8.11 CBAM – ny koldioxidskatt

EU-kommissionen har lämnat ett förslag om en gränsjusteringsmekanism som innebär att man inom EU tar fram åtgärder som ska spegla EU:s system för handel med utsläppsrätter och att importerade varor genom köp av certifikat ska bära samma kostnad för växthusgasutsläpp som europeiskt producerade varor.

Det är ännu inte helt tydligt hur förslaget kommer att påverka tullmyndigheterna. Det kan inte uteslutas att förslaget medför att tullmyndigheternas nationella it-system måste ha vissa funktionaliteter redan den 1 januari 2023. Detta kan medföra att anpassningar måste göras under 2022 både i Tullverkets gamla it-system som ska avvecklas och i kraven på de nya it-systemen som just nu utvecklas. Det kan också vara så att CBAM-förslaget medför att ytterligare uppgifter måste lämnas i tulldeklarationerna. Vidare kan CBAM-förslaget innebära att vissa ändringar i EU:s Surveillance-system måste vara på plats redan från 2023, vilket kan påverka tullmyndigheterna. Eventuella ekonomiska konsekvenser ingår inte i det bedömda anslagsbehovet för 2023–2025.

2.9 Utökade pensionskostnader

I förra budgetunderlaget redovisades att pensionskostnaderna förväntades öka 19 procent 2021–2022. Pensionsmyndigheten har efter det reviderat prognosen till en ökning om 4 procent. Perioden 2022–2023 förväntas ökningen bli ytterligare 6 procent. Sammantaget ger detta en något lägre kostnadsutveckling än vad som redovisades i föregående budgetunderlag. En fortsatt ökning på dessa nivåer kräver omfördelning av medel från andra delar av verksamheten. Tullverket följer löpande utvecklingen.

2.10 Justering av anvisat anslag 2025

Tullverket får enligt gällande budgetbeslut ett anslagstillskott under perioden 2022–2024. Tillskottet kommer att finansiera ökade kostnader förknippade med tullkodexen, men kommer även att kunna bidra till en förstärkning av den operativa verksamheten. Delar av det beslutade anslagstillskottet avser enbart perioden 2022–2024. Om tillskottet inte

omvandlas till en bestående ramhöjning får detta stora konsekvenser för Tullverket. Om tullkodexen ska kunna införas enligt plan måste en stor del av tillskottet finansiera detta vilket innebär att omfattande prioriteringar blir nödvändiga i den övriga verksamheten om det anvisade anslaget för 2025 kvarstår.

2.11 Sammanställning av finansieringsbehov

Tabell 5: Anslagsbehov 2023–2025, tkr

	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Anvisat anslag i 2022 års prisnivå ¹⁾	2 299 964	2 481 672	2 546 624	2 612 086	2 418 941
Beräknad kostnad	2 275 673	2 520 300	2 622 727	2 658 598	2 683 577
Årets resultat	24 291	-38 628	-76 103	-46 512	-264 636
Anslagssparande/kreditutnyttjande	63 678	25 050	-51 053	-97 564	-362 200
Förändringar i verksamheten med krav på finansiering					
Justering av anvisat anslag 2025					204 000
Genomförandet av tullkodexen			76 100	46 500	60 600
Importkontrollsystemet ICS2					14 200
Teknisk utrustning					16 500
Summering av anslagsförstärkning			76 100	46 500	295 300
Förslag till ny anslagsnivå			2 622 724	2 658 586	2 714 241

1) Undantag för 2021 års utfall.

3 Behov av krediter och bemyndiganden

3.1 Behov av kredit på räntekontot år 2023–2025

Behovet av kreditutrymme på räntekonto bedöms till 100 000 tkr under de år budgetunderlaget avser. År 2022 bedöms räntekontokrediten inte behöva nyttjas.

Tabell 6: Räntekontokredit i Riksgäldskontoret, tkr

	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Beräknat
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året			
Minsta behållning på räntekontot under året	117 329	78 701	2 594
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	405 606	286 978	210 871
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret			
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	190 000	100 000	100 000

3.2 Behov av anslagskredit år 2023–2025

Behovet av anslagskredit bedöms uppgå till 3 procent av anslaget under de år som budgetunderlaget avser, under förutsättning att de anslagsnivåer för 2023–2024 som i dag är angivna i Hermes fortsätter att gälla och att den utökade anslagstilldelningen för 2022–2024 omvandlas till en ramhöjning. I annat fall behöver Tullverket få återkomma i frågan.

3.3 Behov av bemyndiganden år 2023–2025

Tullverkets bedömning är att inga särskilda bemyndiganden behövs.

4 Investeringsmedel

4.1 Behov av investeringsmedel

För perioden 2023–2025 föreslår Tullverket en låneram om

- 676 000 tkr för 2023
- 796 000 tkr för 2024
- 873 000 tkr för 2025.

Nivån på låneramen är baserad på investeringsplaner och anskaffning enligt framfört behov i detta budgetunderlag.

I tabell 7 framgår planer för anskaffning av immateriella och materiella anläggningstillgångar. Investeringarna avser framtagande av system, egenutvecklade eller köpta, samt återinvesteringar och nyinvesteringar inom områden som datasystem, licenser, servrar, fordon och kontrollutrustning.

Tabell 7: Verksamhetsinvesteringar, tkr

(tkr)	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	60 895	125 975	136 832	134 899	133 000
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	87 633	103 280	126 145	185 570	183 010
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar	6 453	37 480	29 400	29 400	29 400
Summa verksamhetsinvesteringar	154 981	266 735	292 377	349 869	345 410
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjnings förordningen)	258 419	266 735	292 377	349 869	345 410
Summa finansiering	258 419	266 735	292 377	349 869	345 410

1) Skillnaden summa verksamhetsinvesteringar och nyupptagna lån under året i Riksgäldskontoret (utfall 2021) beror på att vi amorterat på lån i pågående utvecklingsprojekt som blivit klara och flyttat de projekten till nya lån. (Tullverket har två lån hos Riksgäldskontoret.)

I tabell 8 redovisas utvecklingsprojekt som är större än 20 miljoner kronor under rubriken Verksamhetsinvesteringar per objekt. På raden Övrigt (<20 000 tkr) summeras utvecklingsprojekt som inte enskilt överstiger 20 miljoner kronor. Tillsammans utgör dessa rader i tabellen utvecklingsverksamhetens totala kostnader.

I tabellen är också väsentliga investeringsrelaterade utgifter som inte uppfyller definitionen av anläggningstillgångar med, för att ge en heltäckande bild av de totala kostnaderna för större investeringar. De totala kostnaderna för projektet har vi lagt in i beloppet för respektive projekt.

Tabell 8: Särskild information om verksamhetsinvesteringar, tkr

(tkr)	Totalt	Ack. Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Anmälan Varors Ankomst (AVA) och Tillfällig lagring	74 731	57 491	10 333	6 907	0	0
Omställning av importproceduren	157 239	67 347	28 451	31 452	27 924	2 065
Omställning ekonomisk aktör	33 764	33 764	0	0	0	0
ICS 2	54 250	24 039	10 492	13 058	6 661	0
Omställning exportproceduren	109 076	2 381	30 380	33 169	33 709	9 437
Transit (Inkl. NCTS)	36 965		9 254	4 624	12 166	10 921
Utredningsstöd	127 474	70 162	18 755	19 101	19 456	0
Uppbörd och garantier	86 717	16 730	13 587	16 246	16 853	23 301
Övrigt (<20 000 tkr)	213 851	Ej tillämpligt	37 127	39 273	32 407	105 044
Fordon	102 500	Ej tillämpligt	23 000	26 500	26 500	26 500
Förändringar av lokaler	125 680	Ej tillämpligt	37 480	29 400	29 400	29 400
IT-investeringar (immateriella och materiella)	221 730	Ej tillämpligt	69 970	51 000	50 380	50 380
Övriga materiella anläggningstillgångar	301 775	Ej tillämpligt	17 310	55 645	115 690	113 130
Summa utgifter för investeringar	1 645 752	271 914	306 139	326 375	371 146	370 178
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret	1 321 435	67 044	266 735	292 377	349 869	345 410
Bidrag	14 742	14 742	0	0	0	0
Anslag	309 575	190 128	39 404	33 998	21 277	24 768
Summa finansiering	1 645 752	271 914	306 139	326 375	371 146	370 178
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.	530 706	Ej tillämpligt	125 975	136 832	134 899	133 000
Maskiner och inventarier	598 005	Ej tillämpligt	103 280	126 145	185 570	183 010
Övriga verksamhetsinvesteringar	125 680	Ej tillämpligt	37 480	29 400	29 400	29 400
Summa investeringar i anläggningstillgångar	1 254 391	0	266 735	292 377	349 869	345 410

I tabellen redovisas ackumulerat utfall för lån i Riksgäldskontoret som pågående projekt, det vill säga löpande kredit.

Tullverket har vid utgången av 2021 en belastning på låneramen med totalt 467 600 tkr för 2021. Utfallet är inom beslutad ram på 525 000 tkr.

Tullverkets behov av anskaffningar av anläggningstillgångar som finansieras med lån i Riksgäldskontoret resulterar i ett behov av en låneram om

- 676 000 tkr för 2023
- 796 000 tkr för 2024
- 873 000 tkr för 2025.

Tabell 9: Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar, tkr

	2021	2022	2023	2024	2025
(tkr)	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	438 758	463 780	577 000	673 521	793 304
Nyupplåning	258 419	268 432	292 377	349 869	345 410
Amorteringar	233 397	155 212	195 856	230 086	268 393
UB lån i Riksgäldskontoret	463 780	577 000	673 521	793 304	870 321
Beslutad/föreslagen låneram	525 000	577 000	676 000	796 000	873 000
Ränteutgifter	0	0	0	0	1 659
Summa amorteringar och ränteutgifter					
Utgiftsområde 03 anslag 01 003 Tullverket	233 397	155 212	195 856	230 086	270 052